

Classic books in accessible format

WP4: Literary and cultural activities

**PAGE – a Project Advancing coGnitive accessibility in publishing
101173233 – PAGE – CREA-CULT-2024-COOP**

Deliverable nr: D4.1

Dissemination level: Public

Delivery date: May 2026

Language: Croatian

Abstract: This publication is part of the project deliverable dedicated to the adaptation of national classic books into accessible formats. In each piloting country, project partners selected one copyright-free classic book from their national literary heritage and adapted it into simplified language. This PDF contains the accessible adaptation of the selected national classic in Croatian, in order to support both local use during the piloting activities and shared dissemination within the international partnership. The aim of this work is to make classic literature more accessible to participants with different reading and comprehension needs, while preserving the cultural value and narrative meaning of the original text. This accessible version will be used during the project's cultural and reading workshops, supporting participants through guided, inclusive and participatory activities.

Priče iz davnine

Uvod

Ivana Brlić-Mažuranić bila je
hrvatska književnica.

Napisala je zbirku Priče iz davnine.

Zbirka Priče iz davnine
sadrži osam priča.

U pričama se pojavljuju ljudi,
životinje i čarobna bića.

Likovi prolaze kroz različite teškoće
i doživljavaju neobične događaje.

U ovoj knjizi nalazi se svih osam priča
prilagođenih za lakše čitanje
i razumijevanje.

Rečenice su kratke i jasne.

Na početku svake priče
upoznat ćeš važne likove.

Tako ćeš znati tko su likovi
prije nego što počneš čitati priču.

Nakon svake priče
nalaze se pitanja o priči.

Pitanja ti pomažu provjeriti
jesi li razumio priču.

Sada možeš početi čitati.

Kako je Potjeh tražio istinu

Likovi

Djed Vjest

Marun – unuk

Ljutiša – unuk

Potjeh – najmlađi unuk

Svarožić – Bog u liku mladića

Bjesomar – gospodar zlih duhova

Bjesovi – mali zli duhovi

Djed i tri unuka

U staroj šumi živio je djed Vjest.

S njim su živjela njegova tri unuka:

Marun, Ljutiša i Potjeh.

Djed je brinuo o svojim unucima

i naučio ih raditi.

Jednog proljetnog jutra je probudio unuke.

Rekao im je:

„Pođite u šumu.

Pogledajte jesu li pčele dobro

nakon zime.“

Susret sa Svarožićem

Braća su ušla u šumu.
Još je bilo rano jutro.
Šuma je bila tiha i pomalo strašna.
Marun, Ljutiša i Potjeh su željeli znati
čega sve ima na svijetu.
Zato su počeli pjevati
i dozivati sunce.
Odjednom se pojavila jaka svjetlost.
Pred njima se pojavio Svarožić.
Bio je odjeven u zlatnu odjeću
koja je sjajila poput sunca.
Svarožić im je pokazao čitav svijet.
Braća su vidjela:
bogatstva, gradove, vojske
zvijezde i nebo.
Na kraju je Svarožić rekao unucima:
„Ostanite uz djeda.
Nemojte ići u svijet
dok mu ne vratite ljubav.“
Zatim je Svarožić nestao.

Bjesomar i bjesovi

Sve je to slušao **Bjesomar**,
gospodar zlih duhova.
On nije volio starca Vjesta
jer je Vjest održavao svetu vatru.
Bjesomar je odlučio
učiniti braću zločestima.
Poslao je tri mala bjesa
da ih prevare.

Marun i Ljutiša

Kad su braća došla kući,
djed ih je pitao:
„Što vam je rekao Svarožić?“
Marun se nije sjećao.
Tada mu je bjes šapnuo:
„Reci da ćeš biti najbogatiji.“
Marun je to ponovio djedu.
Bjes se sakrio u Marunovu torbu.
Ljutiša se također nije sjećao.
Drugi bjes mu je šapnuo:
„Reci da ćeš biti najjači.“
Ljutiša je rekao što mu je bjes prišapnuo.
Bjes se Ljutiši sakrio u odjeću.

Potjeh govori istinu

Kad je djed pitao Potjeha,

on je rekao:

„Ne znam, djede.

Ne sjećam se.“

Potjeh nije htio lagati.

Zato se bjes naljutio

i ugrizao ga za nogu.

Potjeh traži istinu

Potjeh je bio pošten.

Htio je saznati

što je Svarožić zaista rekao.

Tri dana je razmišljao.

Zatim je rekao djedu:

„Odlazim u šumu.

Vratit ću se tek kad pronađem istinu.“

Djed se rastužio.

Ali ga je pustio.

Bjes smeta Potjehu

Potjeh je sjeo na kamen

i pokušao razmišljati.

Ali bjes mu je stalno smetao.

Bacao je jabuke na njega.

Polijevao ga vodom.

Ubacivao mu skakavce u odjeću.

Potjeh nije mogao misliti.

Potjeh zatvara bjesove

Jednog dana bjesovi su se igrali.

Spuštali su se niz stijenu

na komadima drva.

Potjeh je maknuo veliki kamen.

Bjesovi su pali u bunar.

Potjeh je zatvorio bunar kamenom.

Tako se Potjeh riješio bjesova

i ostao sam.

Ali bjesovi su jako cvilili u bunaru.

Potjeh je oslobodio jednog od njih.

Taj bjes je ostao uz Potjeha.

Marun i Ljutiša postaju zli

Za to vrijeme,

Potjehova braća su slušala bjesove

koji su im bili u torbi i odjeći.

Marun i Ljutiša su otišli od djeda.

Mislili su samo na bogatstvo i oružje.

O djedu nisu brinuli
niti ga pozdravljali.
Postali su tako zli
da su na kraju zapalili djedovu kuću.

Istina

Potjeh je ostao sam
s jednim bjesom.
Bjes ga više nije gnjavio
jer ga je Potjeh spasio.
Potjeh je bio žalostan
što se ne sjeća Svarožićevih riječi.
Ponovo je pozvao Svarožića.
Svarožić je rekao:
najvažnije je voljeti djeda
i ostati uz njega.
Potjeh je shvatio
da je pogriješio
što je otišao.

Potjeh se utopio

Potjeh se htio vratiti kući
i biti uz djeda.
Ali prvo se htio umiti u bunaru.

Potjeh se nagnuo,
pao u bunar i utopio se.
Bjes je vikao i cvilio.
Došla su njegova braća,
ostali bjesovi.
Odveli su bjesa Bjesomaru.
Tako su bjesovi
napustili Maruna i Ljutišu.

Marun i Ljutiša se vraćaju djedu

Sad su Marun i Ljutiša
ponovo bili dobri.
Odmah su odjurili djedu Vjestu.
Uspjeli su ga spasiti iz vatre.
Braća i djed su išli tražiti Potjeha.

Kod Svarožića

Braća i djed su Potjeha pronašli kod Svarožića.
Kad je Potjeh umro,
Svarožić ga je doveo u svoj dvorac.
Djed je želio ostati s Potjehom.
Rekao je da je Potjeh
najpošteniji od svoje braće.

Marun i Ljutiša ostaju u djedovoj kući

Marun i Ljutiša su sada bili jako dobri i poštteni.

Ostali su živjeti u djedovoj kući.

Pazili su na svetu vatru.

Bjesomar je zbog toga bio jako ljut.

Dobrota i poštenje su pobijedili zlo.

Pitanja o priči

1. Koliko unuka ima djed?
2. Što je Svarožić rekao unucima?
3. Tko su bjesovi?
4. Što su Marun i Ljutiša rekli djedu?
5. Kamo je Potjeh otišao?
6. Tko je smetao Potjehu?
7. Kako se Potjeh riješio bjesova?
8. Što se dogodilo s djedovom kućom?
9. Kako je Potjeh završio?
10. Jesu li se braća promijenila?

Ribar Palunko i njegova žena

Likovi

Palunko – siromašni ribar

Palunkova žena – dobra i strpljiva žena

Vlatko – njihov sin

Zora-djevojka – čudesno biće s mora

Morski kralj – kralj mora

Košuta – majčin duh koji pomaže ženi

Zmije i ptice – pomažu ženi

Zlatna pčela – čuvarica munja

Siromašni ribar

Ribar Palunko živio je uz more.

Bio je vrlo siromašan.

Lovio je ribu udicom.

Nije ulovio mnogo.

Sve što bi ulovio,

pojeo bi isti dan.

Palunko je bio nezadovoljan.

Govorio je sam sebi:

„Kakav je ovo život?

Radim cijeli dan

a nemam ništa.“

Čuo je da postoje ljudi

koji žive u velikom bogatstvu.

Palunko je poželio takav život.

Susret sa Zora-djevojkom

Odlučio je da tri dana neće ni loviti niti jesti ribu.

Palunko je tri dana sjedio u čamcu.

Nije ništa jeo i nije lovio ribu.

Trećeg dana iz mora se pojavio srebrni čamac.

U čamcu je stajala Zora-djevojka.

Rekla je Palunku:

„Tri dana nisi lovio ribu.

Sačuvao si moje ribice.

Reci što želiš.“

Palunko je rekao:

„Želim bolji život.

Ne želim više biti siromašan.“

Zora-djevojka mu je rekla:

„Idi kući.

Naći ćeš ono što ti treba.“

Palunko i njegova žena

Kad je Palunko došao kući

pred njim je stajala siromašna djevojka.

Rekla je:

„Majka mi je umrla.

Nemam nikoga.

Uzmi me za ženu.“

Palunko je mislio:

„Možda je to sreća
koju mi je poslala Zora-djevojka.“
Oženio je djevojku.
Živjeli su zajedno.
Dobio je sina.
Nazvali su ga Vlatko.

Palunko se naljutio

Život je bio isti kao prije.
Palunko je lovio ribu.
Žena je brala biljke po planini.
Navečer bi jeli večeru.
Žena je pričala lijepe priče.
Pričala je o kraljevima
i velikom bogatstvu.
Palunko je sve više želio bogatstvo.
Mislio je da njegova žena zna
kako doći do blaga.
Jedne večeri se naljutio.
Rekao je ženi:
„Moraš mi pokazati
gdje živi Morski kralj!“
Žena je rekla:
„Ja to ne znam.“

Palunko joj nije vjerovao.

Nestaje mali Vlatko

Palunko je poslao ženu i dijete

da traže put do Morskog kralja.

Žena je dugo hodala uz more.

Bila je umorna.

Jednog dana je zaspala na stijeni.

Kad se probudila

dijete je nestalo.

Od velike tuge

žena nije više mogla govoriti.

Palunko ponovo susreće Zora-djevojku

Palunko je opet otišao na more.

Tri dana je postio.

Ponovno se pojavila Zora-djevojka.

Palunko joj je rekao:

„Dijete je nestalo.

Žena ne može govoriti.“

Zora-djevojka je pitala:

„Što sada želiš?“

Palunko nije tražio sina.

Nije tražio da žena opet govori.

Rekao je:

„Pokaži mi put
do Morskog kralja.“

Dvorac Morskog kralja

Zora-djevojka mu je pokazala put.

Palunko je stigao u čudesno mjesto pod morem.

Tamo je bio Morski kralj.

Sve je bilo puno zlata

i sjajnog pijeska.

Palunko je bio oduševljen.

Morski kralj ga je ugostio.

Palunko je dobio hranu i piće.

Palunko prepoznaje sina

U dvorani je bilo jedno dijete.

Sjedilo je u zlatnoj kolijevci.

Držalo je zlatnu jabuku.

Palunko ga je prepoznao.

To je njegov sin Vlatko.

Vlatko ga nije prepoznao.

Mislio je da je Palunko samo sluga.

Palunko je bio jako tužan.

Odlučio je pobjeći sa sinom.

Majčina potraga

U međuvremenu je žena tražila sina.
Na grobu svoje majke srela je košutu.
Košuta joj je rekla:
„Možeš pomoći Palunku.
U moru postoji velika riba
sa zlatnom perajom.
Moraš je uloviti.“
Žena je krenula na put.

Tri pećine

Na putu su bile tri opasne pećine.
U prvoj je bila velika zmija
koja stvara valove.
U drugoj je bila velika ptica
koja stvara buru.
U trećoj je bila zlatna pčela
koja stvara munje.
Žena je svirala frulu.
Zmije i ptice su joj pomogle.
Pustile su je da prođe.

Susret s djetetom

Zlatna pčela je pokazala ženi čamac.

U čamcu je bio mali Vlatko.

Majka je vidjela svoje dijete.

Ali nije mogla do njega.

Morala je nastaviti put.

Htjela je pronaći Palunka.

Spašavanje Palunka

Te noći Palunko je pobjegao iz dvorca.

Na leđima je nosio kolijevku sa sinom.

Plivao je prema površini mora.

U isto vrijeme žena je bacila udicu u more.

Udica je zapela za kolijevku.

Žena je povukla.

Iz mora su se pojavili:

Palunko, Vlatko i zlatna kolijevka.

Obitelj se ponovno našla zajedno.

Sretan završetak

Palunko je shvatio svoju pogrešku.

Shvatio je da bogatstvo

nije važnije od obitelji.

Žena mu je oprostila.

Vratili su se kući.

Živjeli su siromašno
ali sretno.

Pitanja o priči

1. Zašto je Palunko bio nezadovoljan?
2. Zašto je Zora-djevojka pomogla Palunku?
3. Što je Palunko zatražio?
4. Tko je Palunka dočekaao pred kućom?
5. Kako su živjeli Palunko i njegova žena?
6. Je li Palunko bio sretan?
7. Što se dogodilo s Palunkovim sinom?
8. Što je Palunko sada tražio od Zore-djevojke?
9. Gdje je Palunko našao sina?
10. Koga je Palunkova žena susrela u spiljama?
11. Kako je Palunkova žena spasila obitelj?
12. Što je Palunko naučio?

Regoč

Likovi

Kosjenka – mala vila

Regoč – div, jako visok čovjek

Liljo – dječak

pastiri – djeca koja čuvaju konje ili ovce

Vila i konj

Jedne ljetne noći vile su doletjele na livadu.

Pastiri su čuvali konje

ali su zaspali.

Vile su uzjahale konje

i počele ih tjerati po livadi.

Među vilama bila je mala vila Kosjenka.

Bila je prvi put na zemlji.

Kosjenka je jahala brzog crnog konja.

Ali konj se odjednom prestrašio.

Počeo je juriti sve dalje.

Putovanje

Konj je nosio Kosjenku

preko polja, rijeka i planina.

Kosjenka je gledala svijet

i svemu se divila.

Napokon su stigli do velike ravnice.

Tamo nije bilo ni trave ni drveća.

Bilo je vrlo hladno.

Grad Legen

Posred ravnice bio je stari grad Legen.

Grad je bio razrušen.

Kosjenka je hodala među zidinama.

Odjednom je vidjela ogromnog čovjeka.

Bio je veći od tornja.

Zvao se Regoč.

Regoč je živio u Legenu

i brojao kamenje grada.

To je radio već puno godina.

Kosjenka nagovara Regoča

Kosjenka je rekla:

„Zašto ovdje živiš?

Hajdemo vidjeti svijet.“

Regoč nikada nije razmišljao o tome.

Ali Kosjenka ga je nagovorila.

Odlučili su krenuti na put.

Put pod zemljom

Kosjenka je imala vrećicu s biserima.

Kad bi bacila biser

pojavo bi se predmet koji joj treba.

Stvorila je mali koš.

Regoč je koš objesio na uho

i nosio Kosjenku.

Odlučili su putovati pod zemljom.

Podzemna čuda

Pod zemljom su vidjeli mnoga čuda:
stare dvorce, oružje, blago i zlatne krune.
Kosjenka je željela sve razgledati.
Uzela je jedan štapić
koji je držao veliki stup.
Ali stup se srušio.
Zemlja je zatrpala prolaz.
Kosjenka je ostala sama pod zemljom.

Regoč spašava Kosjenku

Regoč je krenuo dalje.
Ali ubrzo je osjetio
da mu nešto nedostaje.
Shvatio je da nema Kosjenke.
Vratio se.
Počeo je kopati zemlju.
Napokon je pronašao Kosjenku.
Držao ju je u rukama i grijao je.
Kosjenka se probudila.
Kosjenka i Regoč su se obradovali.
Zaplakali su od sreće.
Od tada su postali pravi prijatelji.

Povratak na površinu

Napokon su izašli na površinu.

Došli su do šume

između dva sela.

Ta sela su bila posvađana.

Ali djeca iz oba sela

igrala su se zajedno

i čuvala ovce.

Djeca su se uplašila Regoča.

Jedan dječak se nije uplašio.

Zvao se Liljo.

Rekao je: „Ne bojte se.

Ovaj div nije zao.“

Poplava

Kosjenka je plesala i igrala se s djecom.

Ali zločesti ljudi iz jednog sela

odlučili su potopiti drugo selo.

Rijeka je preplavila oba sela.

Regoč i Kosjenka

pomogli su djeci.

Regoč je tijelom zaustavio vodu.

Popio je svu vodu koja je ostala.

Kosjenka ostaje u selu

Svi ljudi su se utopili.

Ostala su samo djeca.

Ostali su i starci – djed i baka.

Oni su brinuli o djeci.

Kosjenka je ostala živjeti među dobrim ljudima.

Regoč se vratio kamenju grada Legena.

Pitanja o priči

1. Tko je Kosjenka?
2. Što se dogodilo s konjem?
3. Gdje je Kosjenka došla?
4. Tko je Regoč?
5. Što je Regoč radio u gradu?
6. Na što je Kosjenka nagovorila Regoča?
7. Što se dogodilo Kosjenki pod zemljom?
8. Koga su Regoč i Kosjenka susreli na površini?
9. Što se dogodilo selima?
10. Kako je Regoč pomogao?
11. Što je bilo s djecom?
12. Što se na kraju dogodilo s Kosjenkom i Regočem?

Šuma Striborova

Likovi:

Mladić

Zmija – snaha – začarana zla osoba.

Majka – mladićeva majka

Djevojka s grančicama – siromašna djevojka koja prodaje grančice

Domaći - u starim hrvatskim bajkama mala bića koja pomažu ljudima a izlaze iz vatre.

Malik Tintilinić – jedan od Domaćih

Stribor – šumski starješina, upravlja šumom

Začarana šuma

Jedan je mladić ušao u šumu Striborovu.

Nije znao da je ta šuma začarana.

U toj se šumi događaju čuda.

Neka su čuda dobra, a neka loša.

Svatko dobije ono što zaslužuje.

Čarolija u šumi može i prestati.

Prestat će onda

kad u šumu dođe netko

koji više voli svoju nesreću

nego sva blaga.

Zmija – djevojka

Mladić je sjekao drva.

Sjeo je na panj da se odmori.

Iz panja je izašla zmija.
Zmija se umiljavala oko njega.
To nije bila prava zmija.
Bila je začarana
jer je bila zla.
Mogla se osloboditi čarolije
samo ako se netko s njom oženi.
Zmija je bila sjajna kao srebro.
Gledala je mladića u oči.
Mladić je u šali rekao:
“Lijepa je. Skoro bih je odnio kući.”
Zmija je tada pomislila:
“Evo čovjeka koji će me osloboditi.”
Odmah se pretvorila u lijepu djevojku.
Imala je lijepu odjeću i male, vitke noge.
Ali u ustima joj je ostao zmijski jezik
zato što je ružno pomislila.
Djevojka je rekla:
“Vodi me kući i oženi me!”
Mladić je bio dobar, ali plašljiv i stidljiv.
Nije se snašao.
Nije shvatio opasnost,
a i djevojka mu se svidjela.
Odveo ju je kući.

Mladić dovodi ženu majci

Mladić je živio sa svojom starom majkom.

Jako je volio svoju majku.

Kad su došli kući, mladić je rekao:

“Majko, ovo je moja žena.”

Majka je pogledala djevojku.

Majka je bila stara i mudra.

Odmah je shvatila da snaha nije dobra.

Kad je snaha otišla, majka je rekla sinu:

“Lijepa je, ali pazi, možda je zmija.”

Sin se iznenadio i naljutio.

Pomislio je:

“Kako majka zna da je to bila zmija?

Možda je moja majka vještica!”

I počeo je mrziti majku.

Snaha i majka

Sin, snaha i majka su živjeli zajedno, ali loše.

Snaha je bila zlobna,

glasna i bezobrazna.

Bila je i jako proždrljiva i gruba.

Snaha je naređivala majci

i zadavala joj teške zadatke.

“Donesi snijeg s visoke planine da se umijem.”

Majka je rekla: "Nema puta."
Snaha joj je odgovorila nešto ružno,
a sin se nasmijao da žena bude zadovoljna.
Majku je to jako zaboljelo.
Ipak je otišla po snijeg.
Nije se htjela moliti Bogu za pomoć,
da ne bi Bog vidio kako joj je sin zločest.
Ipak joj je Bog pomogao.
Sretno se vratila sa snijegom.
Snaha je majci dala drugi zadatak.
"Idi na zaleđeno jezero. Ulovi šarana."
Majka se bojala: "Led će puknuti."
Snaha joj se rugala, a sin se opet nasmijao.
Majka je otišla.
Bilo joj je jako teško.
Ali galeb je ispustio ribu pred nju.
Majka je uzela ribu i odnijela je snahi.
Treći dan je majka htjela zakrpati košulju svog sina.
Snaha je viknula:
"Ostavi to! Ti si stara i slijepa! To nije tvoj posao!"
Majka je tada otišla van
i sjela na klupu na hladnoći.
Prvi put je iskreno zamolila Boga:
"Bože, pomози mi!"

Djevojka s grančicama

Majci je prišla siromašna djevojka.

Imala je poderan rukav i bilo joj je hladno.

Nosila je svežanj grančica.

Djevojka je pitala:

“Hoćete li kupiti grančice?”

Majka je rekla:

“Nemam novca, ali mogu ti zakrpati rukav.”

Majka je zakrpala rukav iglom i koncem.

Djevojka joj je dala grančice i otišla sretna.

Domaći

Jedne večeri je snaha rekla majci:

“Idemo u goste. Ti ugrij vodu dok se vratimo.”

Kad su otišli, majka je zapalila vatru lučima.

Odjednom se čulo: kuc-kuc.

Majka je pitala: “Tko je?”

Čuli su se tihi glasovi:

“Domaći! Domaći!”

Majka je vidjela čudo:

iz vatre su izlazili mali ljudi.

Bili su visoki kao podlaktica.

Imali su crvene kapice i cipele.

Oči su im sjale kao žar.

Bilo ih je sve više.

Smijali su se i plesali oko vatre.

Zbog veselja su prosipali sol i brašno.

Majka se nije ljutila.

Bila je vesela.

Majka je rekla:

“Pomozite mi. Želim da sin vidi istinu.

Želim da vidi zmijski jezik svoje žene.”

Jedan Domaći, Malik Tintilinić, rekao je:

“Donijet ću ptičja jaja.

Stavit ćemo ih pod kokoš.

Kad se izlegu mali ptići,

snaha će se zaletjeti na njih

i pokazat će zmijski jezik.”

Tada se snaha vratila i otvorila vrata.

Domaći su odmah nestali.

Samo se Malik sakrio u pepelu.

Snaha je vidjela nešto u pepelu.

Približila se i dobila udarac po nosu.

Majka je mirno rekla:

“To je iskra iz vatre.”

Kasnije je Malik potajno stavio ptičja jaja pod kokoš.

Snaha i ptići

Došao je dan kad su se pilići trebali izleći.
Snaha je pozvala sve ljude u selu da vide piliće.
Kad su podigli kokoš, izletjeli su ptići.
Bili su čudni i glasni.
Snaha se zaletjela za njima.
Htjela ih je pojesti.
Isplazila je svoj tanki, šiljasti jezik.
Ljudi su se prestrašili.
Shvatili su da snaha nije obična žena.
Majka je rekla sinu:
“Sad si vidio. Otjeraj je.”
Ali sin je bio tvrdoglav
i nije vidio loše strane svoje žene.
Nije vjerovao majci.
Vikao je na nju:
“Ti si vještica! Odlazi iz kuće!”
Majka je bila jako žalosna.
Zamolila je samo da ode navečer.
Nije htjela da ljudi u selu vide
da ju je sin otjerao.

Majka odlazi od kuće

Majka je uzela malo kruha i grančica.
Otišla je sama po snijegu.

Čim je majka izašla iz kuće,
ugasila se vatra u peći.
Sin i snaha su ostali u mraku.
Sin je shvatio da je loše postupio prema majci.
Bilo mu je žao,
ali se to nije usudio priznati ženi.
Rekao je ženi da krenu za majkom
kako bi vidjeli kad će se smrznuti.
Snaha je to radosno prihvatila.
Krenuli su za majkom.
Majka je hodala sama po snijegu.
Došla je do jednog polja.
Bilo joj je jako hladno,
Nije mogla nastaviti put.
Zapalila je vatru,
a Domaći su opet došli.
Majka je rekla:
“Pomozite mi. Sin me izbacio.”
Malik Tintilinić je rekao:
“Idemo Striboru.
On će nam reći što da napravimo.”
Malik je kratko zazviždao.

U šumi Striborovoj

Došao je jelen i 12 vjeverica.
Jelen je imao zvjezdice na rogovima.
Majka je zajahala jelena, a Domaći vjeverice.
Tako su stigli u šumu Striborovu.
Snaha i sin su ih pratili izdaleka.
Snaha je prepoznala začaranu šumu.
Nije mislila da će ona sama nastradati
jer je radila zle stvari.
Veselila se
jer je vjerovala
da će majka nastradati.
U šumi je bio veliki hrast.
Bio je toliko velik
da su u njemu bili zlatni dvorovi
i srebrno ograđeno selo.
Tamo je sjedio Stribor, šumski starješina.
Domaći su rekli Striboru što se dogodilo.
Stribor je rekao majci:
“Ne boj se. Ja ću ti pomoći.”
Pokazao joj je selo iz njezine mladosti.
Tamo je bilo veselje, glazba i zvona.
Stribor je rekao:
“Uđi unutra. Pljesni rukama.
Odmah ćeš postati mlada.

Bit ćeš sretna kao prije.”

Majka se obradovala.

Već je krenula prema vratima.

Ali onda je pitala:

“A što će biti s mojim sinom?”

Stribor je rekao:

“Ako se pomladiš, zaboravit ćeš sina.

Nećeš znati da postoji.”

Majčina odluka

Majka je zastala.

Razmislila je.

Rekla je Striboru:

“Hvala na sreći, ali ja biram svoju nevolju.

Želim ostati majka.

Ne želim zaboraviti sina.”

U tom trenutku šuma je zadrhtala.

Čarolija je prestala.

Sve je nestalo: dvorovi, selo i Domaći.

Snaha se pretvorila u zmiju i pobjegla.

Majka i sin našli su se sami u šumi.

Sin je pao na koljena.

Plakao je i molio majku za oprost.

Majka mu je oprostila.

Kasnije se sin oženio

onom dobrom siromašnom djevojkom

koja je prodavala grančice.

Živjeli su mirno i sretno.

A Malik Tintilinić bi im ponekad dolazio u zimskim večerima.

Pitanja o priči

1. Kuda je otišao mladić?
2. Kakva je ta šuma?
3. Koga je mladić susreo u šumi?
4. Zašto se zmija pretvorila u djevojku?
5. Kakva je bila mladićeva majka?
6. Kako se snaha ponašala prema majci?
7. Koje je zadatke majka dobila?
8. Kako su došli Domaći?
9. Što je snaha učinila kad je vidjela piliće?
10. Kome je majka otišla po savjet?
11. Što je Stribor ponudio majci?
12. Kako završava priča?

Bratac Jaglenac i sestrice Rutvica

Likovi

Kraljica

Rutvica – djevojčica

Jaglenac – njezin brat

Milojka – njihova majka

Zmaj Ognjeni

Vile Zatočnice – zle vile

Klikun – orao

Relja

Kraljica i pastirica

Neprijatelji su napali dvorac jedne dobre kraljice.

Kraljica je morala pobjeći.

U naručju je nosila svog malog sina.

Bježala je cijelu noć.

Pred zoru je stigla u jednu dolinu.

U dolini je živjela pastirica Milojka.

Kraljica ju je zamolila:

„Sakrij mene i dijete do noći.“

Milojka ih je sakrila u kolibu.

Navečer je kraljica morala dalje bježati.

Milojki je dala zlatni pojas i zlatni križić.

Rekla je: „Čuvaj ovo dok se ne vratim.“

Ali kraljica se nikada nije vratila.

Nitko nije znao što se s njom dogodilo.

Milojkina djeca

Godine su prošle.

Milojka se udala i dobila dvoje djece:

kći Rutvicu i sina Jaglenca.

Živjeli su siromašno.

Kad je Milojka osjetila da će umrijeti,
pozvala je djecu.

Rutvici je dala zlatni pojas.

Jaglencu je dala zlatni križić.

Rekla je:

„Čuvajte jedno drugo
i čuvajte ove darove.“

Zatim je umrla.

Djeca su ostala sama.

Orao odnosi Rutvicu

Jednog dana dogodilo se nešto strašno.

Veliki orao Klikun spustio se s neba.

Zgrabio je Rutvicu za pojas.

Nosio ju je visoko prema planini.

Na vrhu planine bilo je malo jezero.

U sredini tog jezera nalazio se otok.

Na otoku je stajala stara crkvice.

Kad je Rutvica ugledala crkvicu,
sjetila se svoje majke.

Pojas joj se raskopčao

i Rutvica je pala u jezero.

Tako se spasila od orla.
Izašla je na mali otok.
Ali sada je bila sama
na vrhu strašne planine.

Jaglenac kreće u potragu

U selu su ljudi rekli:
„Lakše ćemo brinuti samo o Jaglencu.“
Nitko nije mislio na Rutvicu.
Jaglenac je odlučio:
tražit će svoju sestru.
Vidio je kuda je orao odletio.
Krenuo je tamo.
Tako je stigao do planine.

Zle vile

Na planini su živjele vile Zatočnice.
One su služile zmaju
i mrzile su ljude.
Kad su vidjele Jaglenca
htjele su ga ubiti.
Ali Jaglenac je imao zlatni križić.
Zbog križa ga vile nisu smjele dirnuti.
Zato su ga pokušale prevariti.

Dovele su ga do rupe.

U rupi su bili oštri štapovi.

Jaglenac je pao.

Ali pao je na lišće i nije se ozlijedio.

Kiša, medvjedica i otrovne jagode

Vile su napravile veliku kišu.

Htjele su utopiti Jaglenca.

Rutvica je vidjela kišu.

Zvonila je u crkvi i molila se.

Nije znala da je Jaglenac u opasnosti.

Vile su pobjegle.

Voda je podigla Jaglenca i odnijela ga na sigurno.

Zatim su vile poslale medvjedicu.

Ona je krenula prema Jaglencu.

Medvjedica je čula svoje mladunče i vratila se.

Napala je jednu vilu.

Jaglenac je opet bio spašen.

Vile su htjele otrovati Jaglenca.

Na putu su bile crvene i crne jagode.

I jedne i druge su bile otrovne.

Jaglenac je pojeo crne jagode.

Pozlilo mu je.

Vile su mu dale crvene jagode.

Mislile su da će tako umrijeti.
Ali crveni otrov je pobijedio crni.
Jaglenac je ozdravio.

Strašna ptica Bukač i zmaj

Vila se uplašila
da će Jaglenac doći do jezera.
Zato je odletjela
svome bratu Bukaču.
Pojavila se glasna ptica Bukač.
Ali ni ptica nije ubila Jaglenca.
Zatim je došao zmaj.
Zmaj je puhnuo i jak vjetar je podigao Jaglenca.
Vjetar je bacio Jaglenca na otočić u jezeru.
Tamo mu zmaj nije mogao ništa.

Susret brata i sestre

Rutvica je čula smijeh.
Prepoznala je brata.
Zagrlili su se.
Bili su jako sretni.
Živjeli su zajedno na otoku.
Imali su vode i hrane.
Rutvica je brinula o Jaglencu.

Ali brinula se za budućnost.

Mala vila

Jednoga dana

došla je najmlađa vila.

Jako je željela

zlatni pojas koji je Rutvica nosila.

Obećala je Rutvici

da će ih spasiti s planine.

Rutvica je odgovorila:

„Ne mogu.

To je pojas od moje majke.“

Vila je dolazila opet i opet.

Rutvici je bilo teško.

Silno je željela

otići s planine.

Ali nije dala pojas.

Na kraju je vila otišla tužna.

Sjela je na kamen

i zaplakala

jer nije mogla dobiti pojas.

Kraljica i njezin sin

Dobra kraljica nije umrla.

Živjela je u dalekoj zemlji.
Živjela je sa svojim sinom.
Nitko nije znao
da je ona kraljica.
Njezin sin se zvao Relja.
Bio je snažan i hrabar.
Jednog dana mu je rekla
istinu o zlatnim darovima – pojasu i križiću.
Relja je krenuo u potragu.
Došao je do planine.
Pobijedio je zmaja.

Relja pronalazi djecu

Vila je dovela Relju do djece.
Nadala se da će joj Relja pomoći
da dobije pojas.
Ali Relja je vidio da su djeca dobra.
Odlučio im je pomoći.
Otjerao je vilu.

Odlazak s planine

U crkvi su uzeli svijeću.
Krenuli su kroz planinu.
Kako su prolazili sa svijećom,

sva zla su nestajala.

Relja i djeca su sigurno sišli s planine.

Nova obitelj

Došli su u dolinu.

Relja je doveo i svoju majku kraljicu.

Ona je zagrlila djecu.

Svi su živjeli zajedno.

Sretan završetak

Ljudi su zavoljeli Relju.

Postao je kralj.

Oženio je Rutvicu.

Jaglenac je odrastao u hrabrog mladića.

Svi su živjeli sretno.

Pitanja o priči

1. Zašto se kraljica sakrila kod Milojke?
2. Što je kraljica ostavila kod Milojke?
3. Tko je odnio Rutvicu?
4. Kako se Rutvica spasila od orla?
5. Što je Jaglenac odlučio?

6. Tko želi zlo Jaglencu?
7. Što štiti Jaglenca od vila?
8. Što se dogodilo kad je Jaglenac pojeo jagode?
9. Tko je pomogao Jaglencu da dođe do sestre?
10. Tko je Relja?
11. Jesu li se brat i sestra na kraju spasili?
12. Kako završava priča?

Sunce djever i Neva Nevičica

Likovi

Mlinar i njegova žena – nisu dobri ljudi
baka Mokoš - ima čarobne moći
Neva Nevičica – mlinareva kći, dobra djevojka
Oleh ban - junak
princeza – zločesta, želi se osvetiti
Sunce – pomaže Nevi Nevičici

Mlinar i baka

Mlinar i njegova žena
nisu bili dobri.

Bogatima su žito mljeli besplatno,
a od siromašnih su tražili novac.
Jednog zimskog dana došla je
siromašna baka.
Zamolila je da joj samelju žito.
Mlinar je tražio pola žita za plaću.
Baka je otišla.
Ali ona nije bila obična baka.
Bila je to baka Mokoš.

Dobrota Neve

Mlinarova kći Neva Nevičica
bila je dobra djevojka.
Sutradan je sama samljela žito
i ništa nije uzela za plaću.
Mokoš joj je rekla:
„Pomoći ću ti kad ti zatreba.“
Od tada je mlin radio
samo kad ga Neva dotakne.
To je razljutilo njene roditelje.

Princezini ključevi

Jednog dana je princeza izgubila ključeve.
Rekla je:

tko ih nađe, bit će nagrađen.
Ako ih nađe djevojka,
uzet će je u dvorac.
Ako ih nađe mladić,
udat će se za njega.
Mokoš je pokazala Nevi
gdje su ključevi.
Na livadi je bio i Oleh ban.
Nevi Nevičici se on jako svidio.
Neva je našla ključeve
ali ih je dala Olehu.
Oleh je dao ključeve princezi,
ali se nije htio njome oženiti.
Oleh ban je rekao:
„Neva Nevičica će biti moja žena.“
Zajedno su pobjegli.

Svadba

Neva i Oleh su napravili malu svadbu.
Pozvali su:
dvadeset junaka, dvadeset siromaha,
vuka i vučicu, orla i jastreba
te grlicu i lastavicu.
Neva je rekla:

„Sunce će mi biti djever.“

Djever je mladoženjin brat,
važna osoba na svadbi.

Princezina ljutnja

Princeza je bila jako ljuta.

Bila je ljubomorna
jer je Oleh ban nije izabrao.

Oleh je pred svima zahvalio princezi
ali je za ženu izabrao Nevu Nevičicu.

To je princezu jako uvrijedilo.

Princeza šalje vojsku

Princeza je nagovarala kralja, svoga oca,
da joj da vojsku.

Kralj je pristao.

Princeza je povelala vojsku
prema zemlji Oleha bana.

Vojska je bila ogromna.

Vojnici su imali zadatak
uhvatiti Oleha bana,
a Nevi Nevičici izvaditi srce.

To je bila strašna prijetnja.

Neva se ne boji

Kad je vidio vojsku,
Oleh ban je upitao Nevu:
„Bojiš li se?“
Neva je rekla:
„Ne bojim se.“
Vjerovala je u:
vuka i vučicu, dvadeset junaka,
dvadeset siromaha, Oleha bana
te grlicu i lastavicu.
Bila je hrabra i mirna.

Počinje borba

Svatovi su odmah uzeli oružje.
Stali su uz prozore doma.
Čekali su vojsku.
Ali princezina vojska bila je mnogo jača.
Bilo ih je jako puno.
Prvi su stradali vuk i vučica.
Hrabro su krenuli na vojsku,
ali ih je vojska ubila.
Zatim je počela velika borba strijelama.
Strijele su letjele na obje strane.
Ali neprijateljskih strijela bilo je mnogo više.

Mnogi junaci bili su ranjeni.
Ranjenih je bilo i među siromasima.
Najviše je stradao Oleh ban.
Bio je teško ranjen.

Neva traži pomoć

Neva Nevičica pomagala je Olehu banu.
Ispirala mu je rane.
Oleh ban je bio tužan.
Mislio je da je sve izgubljeno.
Rekao je da će neprijatelj uskoro razvaliti vrata
i da će svi poginuti.
Ali Neva se dosjetila pomoći.
Rekla je:
„Poslat ću grlicu po Mokoš.
Ona mnogo toga zna i možda nam može pomoći.“
Grlica je brzo odletjela
i dovela Mokoš.

Mokoš ne želi pomoći

Mokoš je došla u obliku vrane.
Sjela je na krov doma.

U isto vrijeme vojska je udarala na vrata.

Čula se velika buka.

Svi su bili u opasnosti.

Neva je molila Mokoš da pomogne.

Ali Mokoš nije htjela.

Bila je ljuta jer je Neva izabrala Oleha bana,

a ne princezu i bogatstvo.

Rekla je Nevi da si sada sama pomogne.

Kad je to čuo Oleh ban,

naljutio se na Mokoš.

Rekao je da vrana nikada nije pomogla junaku.

Zatim je rekao Nevi da,

ako on pogine,

ode princezi i služi joj na dvoru.

Oleh ban je tada krenuo prema vratima.

Htio ih je otvoriti

i boriti se do kraja.

Neva pogleda u nebo

Neva je ostala sama.

Bilo joj je jako teško.

Razmišljala je što da učini.

Pogledala je oko sebe.

Tražila je pomoć.

Onda je pogledala u nebo.
Na nebu je bilo Sunce.
Sunce je vidjelo Nevu.
Prepoznalo ju je.
Sjetilo se da je to dobra djevojka
koja ga je darivala
i koja je trebala imati Sunce za djevera.
Sunce je čulo što je Mokoš govorila Nevi
i zbog toga se naljutilo.

Sunce kažnjava Mokoš

Sunce je glasno govorilo Mokoš.
Reklo joj je da je zlobna
i da ne zna što je ispravno.
Podsjetilo ju je da ne smije zaboraviti dobrotu
koju je Neva pokazala.
Sunce je zapovjedilo Mokoš
da propadne u zemlju.
Mokoš je morala poslušati.
Propala je u zemlju.

Sunce spašava Nevu i Oleha

Tada je Sunce još jače zasjalo.
Postalo je strašno vruće.

Užarilo se svo oružje.
Vojsci je bilo sve teže.
Vojnici su padali od vrućine.
Nisu više mogli stajati ni ratovati.
Kad bi tko pao,
zemlja bi ga progutala.
Tako je propala cijela vojska.
Jedan po jedan nestajali su u zemlji.
Nestala je i princeza.
Nestalo je i oružje.
Za kratko vrijeme
više nije bilo vojske.
Živi su ostali samo oni
koji su bili pod krovom doma.

Spas i radost

Sve je opet utihnulo.
Na prozoru se pojavila Neva Nevičica.
Bila je sretna jer su spašeni.
Junaci su se oporavili.
I siromasi su se oporavili.
Rane su zarasle.
Oleh ban je također ozdravio.
Uz Nevu mu je bilo lakše.

Veliko slavlje

Ujutro su poslali lastavicu k Suncu.

Poslali su mu pozdrav.

Lastavica se navečer vratila.

Donijela je poruku od Sunca:

neka sutra pripreme veliku svadbu,

a Sunce će doći kao djever.

Svi su se jako obradovali.

Sutradan su pripremili svatove.

Bilo je mnogo veselja,

pjesme i slavlja.

To je bila velika i lijepa svadba.

Takvih svatova nije bilo nigdje.

Pitanja o priči

1. Kakvi su bili mlinar i mlinarica?
2. Kakva je bila Neva?
3. Tko je baka Mokoš?
4. Što je princeza izgubila?
5. Tko je našao ključeve?
6. Zašto je Neva dala ključeve Olehu?

7. Zašto je princeza bila ljuta?
8. Što je princeza poslala?
9. Tko nije htio pomoći Nevi?
10. Tko je na kraju pomogao?
11. Kako završava priča?

JAGOR

Likovi

Jagor – dječak

Maćeha – zla žena

Otac – Jagorov otac

Kravica Bušica

Kozica

Bagan – mali duh koji čuva kuću

Baba Poludnica – čarobno i opasno biće iz starih bajki,
živi ispod zemlje

Jagor i zla maćeha

Bio jedan dječak po imenu Jagor.

Njegova majka je umrla.

Jagorov otac se ponovno oženio.

Nova žena bila je zla maćeha.
Maćeha je Jagora često tukla.
Davala mu je malo hrane.
Otac nije primjećivao što se događa.
Maćeha je ocu lagala i skrivala što radi.
Jagor je bio tužan
i često je plakao.
Jednog dana sakrio se u staju,
prostoriju gdje su živjele domaće životinje.
Ležao je u slami i plakao.

Glas u staji

Jagor je čuo kako netko šapće.
Netko je rekao:
„Ne plači, Jagore.
Mi ćemo ti pomoći.“
Jagor se začudio.
Pogledao je oko sebe.
U staji su bile samo:
kravica Bušica i kozica.
Jagor je pitao kravu:
„Jesi li ti govorila?“
Kravica je rekla:
„Nisam.“

Zatim je pitao kozicu:

„Jesi li ti govorila?“

Kozica je rekla:

„Nisam ni ja.“

Jagor je opet pitao:

„Tko je onda govorio?“

Kravica je rekla:

„To je bio Bagan.“

Tko je Bagan

Bagan je mali duh

koji živi u staji.

On se skrivao u snopu pšenice

koji je upleten u zid.

Taj snop ondje stoji

već pedeset godina.

Tamo ga je stavio Jagorov djed.

Htio je da Bagan čuva kuću

i životinje u staji.

Kravica je rekla Jagoru:

„Ako želiš našu pomoć

moraš pomoći Baganu.“

Jagor pomaže Baganu

Jagor je Baganu napravio male jaslice.
Svaki dan mu je ostavljao hranu.
Stavio mu je i slamu za ležaj.
Od toga dana Jagoru je bilo bolje.
Kravica i kozica davale su mu mlijeko.
Bagan ga je grijao noću
kad je bilo hladno.
Jagor je rastao
i postajao snažan.
Ljudi su se čudili
kako dječak koji ima zlu maćehu
može biti tako zdrav.
Maćeha je bila još više ljuta.

Maćeha smišlja plan

Maćeha je dugo razmišljala.
Na kraju je smislila plan.
Jednog jutra rekla je mužu:
„Danas nemoj nositi ručak na livadu.
Poslat ću ti ga po Jagoru.“
Otac je otišao kositi travu.
U podne je maćeha Jagoru dala košaru.
U košari su bili lonac kaše i kruh.
Rekla je:

„Odnesi ovo ocu.“

Ali maćeha je znala
da na tom putu čeka
baba Poludnica.

Baba Poludnica

Jagor je hodao stazom.
Sunce je jako peklo.
Sve je bilo tiho.
Tada je iz grma izašla
baba Poludnica.
U ruci je držala koprive.
Prišla je Jagoru
i udarila ga koprivama.
Jagor je pao u nesvijest.
Baba je pojela ručak koji je nosio ocu.
Zatim je Poludnica Jagora odnijela
u svoju rupu pod zemljom.

Podzemni svijet

Jagor se probudio pod zemljom.
Vidio je dvanaest velikih peći.
U nekima se pekao kruh.
U drugima su se pekli ovnovi.

Sve je bilo ogromno.

Vrućina je bila strašna.

Ali Jagoru vrućina nije smetala

jer ga je baba Poludnica začarala.

Strašne ovce

Baba Poludnica odvela je Jagora dalje.

Došli su do mjesta

gdje su bile jako velike ovce.

Baba je rekla:

„Ti ćeš čuvati moje ovce.“

Jagor je ostao sam s ovcima.

Otac traži Jagora

Navečer se otac vratio kući.

Našao je Jagorovu košaru u polju.

Bojao se da se nešto dogodilo Jagoru.

Maćeha mu je rekla: Nemoj žaliti za sinom.

Bez Jagora će oni imati više jela.

Ali otac je ipak bio žalostan.

Otišao je u staju.

Po noći je čuo glas

koji mu je rekao:

„Idi tražiti sina.

Uđi u rupu babe Poludnice.

Tamo ćeš ga naći.

Ali ponesi i lončić vode

Da te zaštiti od vrućine.“

Otac je krenuo.

Ali zaboravio je popiti vodu

koja ga je trebala zaštititi.

Kad je ušao u podzemlje

vrućina mu je spalila grlo.

I tako je otac umro.

Kravica i kozica traže Jagora

Maćeha je vidjela da se ni otac ne vraća.

Nije bila žalosna.

Rekla je:

„Što je bilo njihovo, sada je moje.“

I kravica i kozica su shvatile

da je Jagor nestao.

Odlučile su ga potražiti.

Htjele su da i Bagan pođe,

no Bagan je rekao

da mora čuvati Jagorov dom.

Kravica i kozica su krenule u planinu.

Put je bio dug i težak.
Prolazile su livade i planine.
Na kraju su stigle
do doma babe Poludnice.

Kozica pronalazi Jagora

Kozica se popela na stijenu.
Vidjela je Jagora
kako spava.
Pozvala ga je.
Jagor se probudio.
Kozica mu je pomogla pobjeći.
Kravica ga je napojila mlijekom.
Jagor je bio spašen.

Povratak

Za to vrijeme je maćeha
bila sama u kući.
Bilo joj je drago što nema ni kozice ni kravice.
Veselila se što nema nikakve brige,
a sve je njeno.
Ali Bagan je rekao svim stvarima u kući i staji
da ne slušaju zlu maćehu.
Maćeha nije mogla ništa napraviti,

uvijek je nešto smetalo:

ili zrno pšenice ili komadić vune

ili slama.

Bila je jako ljuta.

Do maćehe je došla baba Poludnica.

Zamolila je maćehu

da joj pomogne opet uloviti Jagora.

Maćeha je rado pristala.

Baba Poludnica i maćeha su htjele prevariti Jagora

da padne u rupu.

Pomogle su mu životinje oko kuće.

Nisu mu dale da dođe do rupe.

Na kraju je u rupu pala maćeha.

Nastradala je i baba Poludnica.

A Jagor je ponovno bio slobodan

sa svojom kozicom i kravicom

i dobrim Baganom.

Pitanja o priči

1. Kako je Jagor živio?
2. Tko mu je pomogao?
3. Tko je Bagan?

4. Kuda je maćeha poslala Jagora?
5. Tko je napao Jagora na putu?
6. Gdje je Jagor završio nakon toga?
7. Što je Jagor morao raditi kod babe Poludnice?
8. Što se dogodilo Jagorovu ocu?
9. Tko je krenuo tražiti Jagora?
10. Tko je pomogao Jagoru pobjeći?
11. Kako završava priča?

Lutonjica Toporko i devet župančića

Likovi

Toporko

Devet župančića

Župan Jurina

Djed Neumijka

Županica

Dvorski – zli sluga

Stari stolar

Stolareva žena - baka

Devet stabala

Župan Jurina obilazio je svoju zemlju.

Htio je vidjeti treba li kome pomoć.

Na jednoj livadi vidio je devet malih stabala.

Nisu imala vode.

Županu ih je bilo žao.

Naredio je ljudima da dovedu vodu do stabala.

Voda je potekla.

Stabla su počela rasti.

Župan je rekao:

„Rastite i budite jaka.“

Zatim je otišao dalje.

Djed Neumijka

Na nebu je živio djed Neumijka.

On se brinuo za prirodu:

za kišu, rosu, sunce i maglu.

Vidio je da je župan pomogao stablima.

I djed Neumijka odlučio je pomoći.

Svaki dan zalijevao je stabla kišom.

Grijao ih je suncem.

Stabla su rasla lijepo i visoko.

Pored njih je raslo jedno malo stablo.

Bilo je manje i slabije od ostalih.

Županova želja

Nakon nekoliko godina župan je opet vidio stabla.

Bila su velika i snažna.

Župan je bio tužan jer nije imao sinove.

Rekao je:

„Kad bih barem imao devet sinova.“

Tada se pojavio djed Neumijka.

Rekao je županu:

„Posijeci ova stabla.

Od panjeva će nastati dječaci.

Ali pazi, ovo su stabla,

Moraju rasti na suncu i kiši.“

Župan je poslušao.

Te noći se rodilo devet župančića.

Bili su lijepi i zdravi.

Šatori

Županica je bila zabrinuta.

Zato je nad djecom podigla šatore

da ih zaštititi.

Kad je to vidio djed Neumijka

naljutio se.

Stabla moraju rasti
na kiši i suncu.
Zato se više nije brinuo o njima.

Mali Toporko

Uz stabla koje je odabrao župan,
bilo je još jedno malo stablo.
I njega su posjekli.
Županov dvorski sluga
ga je dao starom stolaru.
Htio je da mu napravi držač za sjekiru.
Vidio je u panju crveno srce
i znao je da će ga po tome prepoznati.
Ali baka, stolareva žena,
je stavila panjić u kolijevku.
U ponoć se rodio mali dječak.
Nazvali su ga Toporko.
Toporko je bio malen i siromašan.
Spavao je vani.
Rastao je uz prirodu.
Postao je pametan i snalažljiv.
Često je lutao okolo.
Zato su ga zvali Lutonjica.

Noću je dolazio djed Neumijka
i učio ga mudrosti.
Toporko je saznao
da ima devetero braće.

Susret braće

Jednog dana je Toporko
Došao do zida županova dvora.
Našao je kamen u ogradi
koji nije bio čvrst.
Izvadio ga je
i napravio rupu.
Kroz rupu je pozvao braću.
Devet župančića došlo je do zida.
Tako su se braća upoznala.
Dogovorili su se da će se tajno sastajati.

Opasnost

Zli dvorski sluga je mrzio župančiče.
Bio je ljubomoran.
Htio je ubiti župančiče.
Došao je do starog stolara
po držač za sjekiru.
Stolar i njegova žena su se prestrašili.

Drva nije bilo,
od njega je nastao Toporko.
Kako bi spasio starce,
Toporko se opet pretvorio u komad drveta.
Stolar je od drveta napravio držač za sjekiru.
Zli dvorski je došao po držač.
Bio je veseo.
Htio je tom sjekirom ubiti župančiče.
Toporko mu to nije dozvolio.
Sjekira je udarila zlog slugu
i odrezala mu palac.
Od držača je opet nastao Toporko.
Šatori u kojima su živjeli župančiči
su izgorjeli.
Ali Toporko je spasio braću.
Odveo ih je djedu Neumijki na planinu.

Kod djeda Neumijke

Kod djeda Neumijke bilo je teško.
Neumijka se ljutio što su živjeli u šatorima,
bogatstvu i neradu.
Htio ih je naučiti

sve o prirodi i teškom životu.

Djeca su bila gladna.

Morala su puno raditi.

Župančići su izgubili lijepu odjeću.

Postali su skromni i izdržljivi.

Toporku je bilo žao braće.

Smislio je plan da ih vrati kući.

Tuga u dvoru

Za to vrijeme je u županovu dvoru

zavladala velika tuga.

Izgorjeli su šatori.

Nestali su župančići.

Župan Jurina bio je zabrinut.

Pozvao je mudrace i suce.

Pitao ih je:

„Gdje su moji sinovi?

Kako je izbio požar?

Tko je kriv?“

Mudraci su rekli:

„Djeca su izgorjela u vatri.“

Suci su rekli:

„Netko je zapalio vatru i pobjegao.“

Nitko nije znao istinu.

Župan susreće Toporka

Župan nije imao mira.

Svaki dan je jahao po planinama.

Tražio je svoju djecu.

Jednog dana sreo je malog čovjeka.

Bio je sitan, ali hrabar.

To je bio Toporko.

Toporko je rekao:

„Mogu ti pomoći.“

Tražio je nagradu:

pola vreće lješnjaka.

Župan je pristao.

Toporko je dao upute županu:

Neka se okupe svi ljudi.

Neka donesu sjekire bez drški.

Toporko je rekao:

„Donijet ću jednu dršku.

Pokušaj je staviti na svaku sjekiru.

Na čiju sjekiru pristaje – taj je krivac.“

Župan je poslušao.

Toporko spašava braću

Toporko je uzeo lješnjake

Koje mu je dao župan.

Otišao je baki.

Rekao joj je:

„Dođi sutra rano.

Popni se na drvo i čekaj.“

Zatim je otišao u planinu.

Donio je lješnjake djeci.

Rekao im je:

„Jedite malo.

Moramo biti spremni za bijeg.“

Ujutro su djeca pobjegla.

Sjela su na maglu kao na oblake.

Vjetar ih je nosio kroz zrak.

Baka ih je čekala na drvetu.

Držala je Toporkovu kapu.

Kad su prolazili,

Toporko se uhvatio za kapu.

Baka je povukla.

Sva djeca su pala na zemlju.

Bili su spašeni.

Povratak

Djeca i baka krenuli su prema gradu.

Vidjeli su županov dvor.

Bili su sretni.

Toporko je rekao:

„Moramo požuriti.

Uskoro će se otkriti krivac.“

Došli su do livade.

Tamo je već bio župan.

Svi ljudi su stajali ispred njega.

Došla su i djeca, tiho sa strane.

Otkrivanje krivca

Toporko se ponovo pretvorio.

Postao je drška za sjekiru.

Župan je naredio:

„Isprobajte sve sjekire.“

Drška je pristajala samo jednoj sjekiri.

To je bila sjekira dvorskog sluga.

Župan ga je pozvao.

Rekao mu je:

„Pokaži ruku.“

Dvorski je skrivao ruku.

Nedostajao mu je palac.

Svi su shvatili:

on je krivac.

Borba

Dvorski sluga je napao župana.

Župan je bio bez oružja.

U tom trenutku su djeca priskočila.

Imala su mačeve.

Obranila su oca.

Zaustavila su zločinca.

Župan je bio spašen.

Sretan susret

Župan je prepoznao sinove.

Zagrlio ih je.

Svi su bili sretni.

Baka je plakala jer nije vidjela Toporka.

Ali tada se Toporko pojavio.

Skočio joj je u naručje.

Bio je živ i zdrav.

Župan je pitao:

„Što želiš za nagradu?“

Toporko i djeca su rekli:

„Ostavi otvor u zidu.“

Župan je razmislio.

Shvatio je:

zidovi nisu zaštitili djecu.

Pomogla im je sloboda.

Župan je naredio:

„Srušite zidove!“

Ljudi su počeli rušiti zidove ograde.

Dvorac je postao otvoren.

Dvorac je bio siguran zbog ljudi, a ne zidova.

Župančići su odrasli.

Živjeli su složno.

Toporko i baka putovali su svijetom.

Pomagali su ljudima.

Svi su ih voljeli.

Pitanja o priči

1. Što je župan ugledao na livadi?
2. Što je nastalo od stabala?
3. Tko je Toporko?
4. Gdje je Toporko odrastao?
5. Što je zli sluga htio napraviti?
6. Kako je Toporko spasio braću?
7. Kako su župančići živjeli kod Djeda Neumijka?
8. Tko je tražio djecu?
9. Što je Toporko tražio kao nagradu?
10. Kako su otkrili krivca?
11. Kako završava priča?

